

Πόρος υπέρ e-ΕΦΚΑ απασχολούμενων συνταξιούχων στο Δημόσιο

Εκδόθηκε η Εγκύκλιος 11/2024 του e-ΕΦΚΑ

Ήδη σε προηγούμενα φύλλα της «Εφημερίδας όλων των Συνταξιούχων 60+» (φύλλα 107 επ.), έχουμε αναλύσει το άρθρο 114 του ν. 5078/2023 με τίτλο «Κίνητρα απασχόλησης συνταξιούχων-Αντικατάσταση άρθρου 20 ν. 4387/2016», με το οποίο θεσπίζεται από 1-1-2024 ο «μη ανταποδοτικός πόρος υπέρ e-ΕΦΚΑ», που βαρύνει τους απασχολούμενους συνταξιούχους. Έχουμε πλήρως αποδείξει ότι ο εν λόγω «πόρος» είναι αντισυνταγματικός και πρέπει άμεσα να καταργηθεί.

Ωστόσο, η εισπρακτική και μή ανταποδοτική τακτική της κυβέρνησης συνεχίζεται και ο e-ΕΦΚΑ εξακολουθεί να δημοσιεύει διευκρινιστικές εγκυκλίους για την καταβολή των εισφορών και του «μη ανταποδοτικού πόρου», από 1-1-2024.

Έτσι με την πρόσφατη υπ' αριθ. 11/2024 Εγκύκλιο του e-ΕΦΚΑ (αριθ.πρωτ. 273591/23-2-2024) παρέχονται πρόσθετες διευκρινίσεις για την καταβολή τού πόρου, μη ανταποδοτικού χαρακτήρα, υπέρ e-ΕΦΚΑ των συνταξιούχων εξ ιδίου δικαιώματος, άνω των 62 ετών, που απασχολούνται σε Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 114 του ν. 5078/2023 (ΦΕΚ Α 211). Ειδικότερα διευκρινίζονται τα εξής:

1.Ποιοί απασχολούμενοι συνταξιούχοι καταβάλλουν τον «πόρο υπέρ e-ΕΦΚΑ»

Στην 11/2024 Εγκύκλιο του e-ΕΦΚΑ αναφέρεται γενικώς, όπως και στις προηγούμενες σχετικές Εγκυκλίους, ότι:

-Η υποχρέωση καταβολής του πόρου υπέρ e-ΕΦΚΑ αφορά στα πρόσωπα που λαμβάνουν κύρια σύνταξη εξ ιδίου δικαιώματος από τον Ιανουάριο του 2024 και εφεξής ή έχουν υποβάλλει αίτημα για απονομή κύριας σύνταξης, εξ ιδίου δικαιώματος, το οποίο βρίσκεται σε εκκρεμότητα.

-Ο πόρος υπέρ e-ΕΦΚΑ βαρύνει αποκλειστικά τους απασχολούμενους συνταξιούχους.

-Ο πόρος υπέρ e-ΕΦΚΑ υπολογίζεται επί των ασφαλιστέων αποδοχών, ενώ για τους μισθωτούς μηχανικούς και τους έμμισθους δικηγόρους του

Δημοσίου Τομέα και αναφορικά με τον κλάδο της επικουρικής ασφάλισης, υπολογίζεται επί των εκάστοτε ισχυόντων πλασματικών αποδοχών ανά επιλεγείσα ασφαλιστική κατηγορία.

-Ο πόρος υπέρ e-ΕΦΚΑ παρακρατείται από τους εργοδότες, οι οποίοι οφείλουν να τον αποδώσουν στον e-ΕΦΚΑ, μέσω Ε.Α.Π., εντός της εκάστοτε ισχύουσας προθεσμίας καταβολής των τρεχουσών ασφαλιστικών εισφορών της ίδιας μισθολογικής περιόδου.

-Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.1 του ν. 4554/2018, η σύνταξη λόγω γήρατος (εφόσον υπάρχει σχετικό δικαίωμα κατά την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης για συνταξιοδότηση, με την έννοια ότι πληρούνται όλες οι νόμιμες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης) αρχίζει να καταβάλλεται από την πρώτη ημέρα του επόμενου μήνα από την κατάθεση της αίτησης για συνταξιοδότηση.

Ειδικά για τους συνταξιούχους που απασχολούνται σε Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, η Εγκύκλιος 11/2024 διευκρινίζει ότι υποχρέωση καταβολής τού πόρου υπέρ e-ΕΦΚΑ έχουν:

-οι συνταξιούχοι εξ ιδίου δικαιώματος, άνω των 62 ετών, που απασχολούνται σε Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, για κάθε μήνα που τους καταβάλλεται η σύνταξη,

-οι απασχολούμενοι σε Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης που έχουν υποβάλλει αίτηση για συνταξιοδότηση εξ ιδίου δικαιώματος, από τον επόμενο μήνα της κατάθεσης της αίτησης για συνταξιοδότηση και για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η απασχόληση.

-όσοι έχουν συμπληρώσει το 62ο έτος της ηλικίας τους. Η υποχρέωση δηλαδή καταβολής τού πόρου υφίσταται από την ημερομηνία που ο απασχολούμενος συνταξιούχος σε Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης θα συμπληρώσει το 62ο έτος της ηλικίας του.

2.Ποιοί απασχολούμενοι συνταξιούχοι εξαιρούνται από την καταβολή τού «πόρου υπέρ e-ΕΦΚΑ»

Σύμφωνα με την 11/2024 Εγκύκλιο του e-ΕΦΚΑ και την παρ. 5 του άρθρου 114 του ν. 5078/2023, οι απασχολούμενοι συνταξιούχοι που εξαιρούνται από την υποχρέωση καταβολής «πόρου υπέρ e-ΕΦΚΑ» είναι:

α) Άτομα με ψυχική αναπηρία του άρθρου 23 του ν. 4488/2017.

β) Συνταξιούχοι του ν. 612/1977 και των διατάξεων που παραπέμπουν σε αυτόν.

γ) Συνταξιούχοι του εδαφίου γ της περίπτωσης α της παρ. 1 των άρθρων 1 και 26 του π.δ. 169/2007, καθώς και όσοι λαμβάνουν το εξωιδρυματικό επίδομα ή το αντίστοιχο επίδομα του άρθρου 54 του π.δ. 169/2007.

δ) Οι πολύτεκνοι, με ένα τουλάχιστον τέκνο ανήλικο ή σπουδαστή σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές και έως τη συμπλήρωση του 24ου έτους της ηλικίας του ή τέκνο ανίκανο για κάθε βιοποριστική εργασία.

ε) Τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 4387/2016.

στ) Συνταξιούχοι λόγω αναπηρίας (από κοινή νόσο, εργατικό ατύχημα, ατύχημα εκτός εργασίας, επαγγελματική νόσο).

3.Το πλαφόν του «πόρου υπέρ e-ΕΦΚΑ» για το 2024

Σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 114 του ν. 5078/2023, το συνολικό επιβαλλόμενο ποσό τού «πόρου υπέρ e-ΕΦΚΑ» δεν μπορεί να υπερβαίνει, σε ετήσια βάση, το δωδεκαπλάσιο της εθνικής σύνταξης του άρθρου 7, όπως εκάστοτε ισχύει. Κατόπιν εκκαθάρισης, τυχόν επιπλέον ποσά επιστρέφονται στους ασφαλισμένους, σύμφωνα με το άρθρο 104.

4.Το ύψος τού «πόρου υπέρ e-ΕΦΚΑ» για τους συνταξιούχους που απασχολούνται σε Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης και είναι ΑΝΩ των 62 ετών

Οι απασχολούμενοι αυτοί συνταξιούχοι υποχρεούνται να καταβάλλουν τις προβλεπόμενες από τη νομοθεσία ασφαλιστικές εισφορές, αλλά και επιπλέον «πόρο, μη ανταποδοτικού χαρακτήρα, υπέρ e-ΕΦΚΑ», ανάλογα με την κατηγορία του υπαγόμενου προσώπου, ως εξής:

1) Οι μισθωτοί, μεταξύ των οποίων και οι μισθωτοί του Δημοσίου Τομέα, καταβάλλουν τις ασφαλιστικές εισφορές των άρθρων 35, 38, 41 και 97 του ν. 4387/2016 (όπως ισχύει), μετά τυχόν συνεισπραττομένων εισφορών (με βάση την υπαγωγή τους στην ασφάλιση και επιμεριζομένων μεταξύ εργοδότη και ασφαλισμένου) ΚΑΙ επιπλέον καταβάλλουν «πόρο μη ανταποδοτικού χαρακτήρα υπέρ e-ΕΦΚΑ»:

-ύψους 7,7% επί των ασφαλιστέων αποδοχών Κύριας Ασφάλισης για τον Κλάδο Κύριας Ασφάλισης και λοιπών Παροχών και

-ύψους 2,3% επί των ασφαλιστέων αποδοχών Επικουρικής Ασφάλισης για τον Κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης.

2) Οι μισθωτοί μηχανικοί και έμμισθοι δικηγόροι (μεταξύ των οποίων και οι μισθωτοί μηχανικοί που απασχολούνται στο Δημόσιο με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και οι έμμισθοι δικηγόροι του Δημοσίου) καταβάλλουν τις ασφαλιστικές εισφορές των άρθρων 35, 38, 41 και 97 του ν. 4387/2016 (όπως ισχύει) μετά τυχόν συνεισπραττομένων εισφορών (με βάση την υπαγωγή τους στην ασφάλιση και επιμεριζομένων μεταξύ εργοδότη και ασφαλισμένου) ΚΑΙ επιπλέον καταβάλλουν «πόρο μη ανταποδοτικού χαρακτήρα υπέρ e-ΕΦΚΑ»:

-ύψους 7,7% επί των ασφαλιστέων αποδοχών Κύριας Ασφάλισης για τον Κλάδο Κύριας Ασφάλισης και λοιπών Παροχών και

-ύψους 40% επί των εκάστοτε ισχυόντων πλασματικών αποδοχών ανά επιλεγείσα ασφαλιστική κατηγορία. Πιο συγκεκριμένα, ισχύει ο παρακάτω πίνακας:

Ασφαλιστική κατηγορία	Πλασματικές αποδοχές	Μηνιαίο ύψος «πόρου υπέρ e-ΕΦΚΑ»
1 ^η	769,56 €	17,70 €
2 ^η	927,39 €	21,33 €
3 ^η	1.104,78 €	25,41 €

Σε περίπτωση παράλληλης απασχόλησης, εφαρμόζονται τα οριζόμενα στο άρθρο 36 του ν. 4387/2016 (όπως ισχύει) ΜΟΝΟ ως προς την καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών και όχι για την είσπραξη του πόρου υπέρ e-ΕΦΚΑ.

Σε περίπτωση πολλαπλής ασφάλισης, καταβάλλεται πόρος αυτοτελώς για κάθε ασφαλιστέα απασχόληση.

Για τη βεβαίωση και την είσπραξη του πόρου υπέρ e-ΕΦΚΑ εφαρμόζονται οι κείμενες διατάξεις περί βεβαίωσης και είσπραξης ασφαλιστικών εισφορών (Κώδικας Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων-ΚΕΔΕ).

5.Το ύψος τού «πόρου υπέρ e-ΕΦΚΑ» για τους συνταξιούχους που απασχολούνται σε Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης και είναι ΚΑΤΩ των 62 ετών

Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 114 του ν. 5078/2023, η εξ ιδίου δικαιώματος σύνταξη γήρατος (κύρια και επικουρική) των προσώπων που αναλαμβάνουν υποχρεωτικώς υπακτέα στην ασφάλιση του e-ΕΦΚΑ απασχόληση σε Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, αναστέλλεται για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η απασχόληση αυτή, εάν έχουν ηλικία κάτω των 62 ετών.

Στην Εγκύκλιο 11/2024 δίνεται έμφαση στο ότι, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 114, κατά το χρονικό διάστημα που αναστέλλεται η καταβολή τής σύνταξης, ΔΕΝ καταβάλλεται ο πόρος μη ανταποδοτικού χαρακτήρα υπέρ e-ΕΦΚΑ. Το ηλικιακό όριο τής αναστολής τής σύνταξης δύναται να αναπροσαρμόζεται, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3863/2010 (μετά από την έκδοση ΚΥΑ και τους δείκτες ΕΛΣΤΑΤ και Eurostat).

6.Τα χαρακτηριστικά τού νέου αντισυνταγματικού «πόρου υπέρ e-ΕΦΚΑ»: Δεν είναι ανταποδοτικός. Δεν προσαυξάνει την ήδη καταβαλλόμενη σύνταξη.

Σύμφωνα με την 11/2024 Εγκύκλιο του e-ΕΦΚΑ και την παρ. 7 του άρθρου 114 του ν. 5078/2023, ο αντισυνταγματικός νέος «πόρος υπέρ e-ΕΦΚΑ» που επιβλήθηκε από 1-1-2024, δεν είναι ανταποδοτικός και δεν αξιοποιείται για την προσαύξηση της ήδη καταβαλλόμενης σύνταξης ή για τη χορήγηση δεύτερης σύνταξης σύμφωνα με το άρθρο 30 ή αντίστοιχες διατάξεις. Για τους λόγους αυτούς και μόνον, η θέσπισή του είναι απολύτως αδικαιολόγητη, παράνομη και αντισυνταγματική.

7.Αντισυνταγματικός ο πόρος υπέρ e-ΕΦΚΑ

Για τους συνταξιούχους που απασχολούνται σε Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης και υποχρεούνται να καταβάλλουν «πόρο υπέρ e-ΕΦΚΑ» και αναφορικά με την υποχρέωση δήλωσης της απασχόλησής τους, την επιβολή προστίμου, εάν δεν δηλωθεί η απασχόληση, την υποβολή δήλωσης απασχόλησης ταυτόχρονα με το αίτημα συνταξιοδότησης, ισχύουν όσα ισχύουν

για όλους τους απασχολούμενους συνταξιούχους και έχουμε αναλύσει στο προηγούμενο φύλλο.

Πρέπει όμως να επαναλάβουμε ότι ο **«πόρος μη ανταποδοτικού χαρακτήρα υπέρ e-ΕΦΚΑ» είναι αντισυνταγματικός, αφού:**

α) Δεν έχει ανταποδοτικό χαρακτήρα, δηλαδή χωρίς να προσαυξάνει τη σύνταξη ή τις παροχές τού εργαζόμενου συνταξιούχου.

β) Εισάγει αδικαιολόγητη διάκριση μεταξύ συνταξιούχων που απασχολούνται σε Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, με μόνο κριτήριο την ηλικία.

γ) Η τεκμαρτή φορολόγηση των εργαζομένων συνταξιούχων (ν. 5073/2023 και 5078/2023) είναι αντισυνταγματική.

δ) Η φορολόγησή τους είναι άδικη και αντισυνταγματική, αφού, σε συνδυασμό με τον νέο φορολογικό νόμο 5073/2023, λογίζονται πρωτίστως ως εργαζόμενοι και δευτερευόντως ως συνταξιούχοι.

Έτσι οι εργαζόμενοι συνταξιούχοι, αν προκύψει να έχουν κάποια ωφέλεια από την κατάργηση της περικοπής του 30% της σύνταξής του, θα απωλέσουν μεγάλο τμήμα του εισοδήματός τους από το νέο σύστημα εισφοροδότησης (πόρος υπέρ e-ΕΦΚΑ) και τεκμαρτής φορολόγησης.

Κατόπιν τούτων η κυβέρνηση θα πρέπει να εξαιρέσει τους εργαζόμενους συνταξιούχους από την τεκμαρτή φορολόγηση, αφού είναι πρωτίστως συνταξιούχοι και δευτερευόντως εργαζόμενοι. Όπως έχουν ήδη αποφανθεί κορυφαίοι συνταγματολόγοι, η συγκεκριμένη διάταξη προσκρούει τόσο στη Νομολογία των Ανωτάτων Δικαστηρίων όσο και στις αρχές τής Κοινωνικής Ασφάλισης και της σύγχρονης δίκαιης και αντικειμενικής φορολόγησης γι' αυτό και πρέπει άμεσα να καταργηθεί.

Αγγελική Α. Μητροπούλου

Διδάκτωρ-Δικηγόρος